

Jaarverslag 2023

Centrale Medezeggenschapsraad

1. Voorwoord

2023 ligt achter ons. Het is een goede gewoonte om met een jaarverslag achterom te kijken. Wat bracht 2023. Waar heeft de CMR zich mee bezig gehouden. En vooral ook: wat moeten we vasthouden om in 2024 nog beter gereed te staan voor de taak van de CMR.

Voor u ligt dat jaarverslag van de CMR van De Zijlen. Wij delen dat graag. Ook met bewoners en verwanten van De Zijlen. En natuurlijk met Raad van Bestuur en Raad van Toezicht.

Kanslijnen, familieparticipatie, Samen Optrekken

In 2022 is het bestuurlijk akkoord Transitie naar een toekomstbestendige gehandicaptenzorg, tussen Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN) en Zorgverzekeraars Nederland (ZN) gesloten. In dit akkoord zijn kanslijnen vastgelegd voor de nabije toekomst van de gehandicaptenzorg. Deze kanslijnen hebben een grote impact voor de het werk van en werken bij de gehandicaptenzorg.

Eén van die kanslijnen is gericht op het stimuleren en faciliteren van een (eigen) netwerk bij iedere cliënt om een rol te spelen in de zorg en ondersteuning.

Ook via het zorgkantoor krijgen we te maken met de kanslijnen. Menzis, het zorgkantoor voor De Zijlen, heeft ze verankerd in haar inkoopbeleid. De mate waarin de kanslijnen in beleid en activiteiten worden opgenomen leveren bonuspunten en/of tariefopslag op voor De Zijlen.

In september 2022 heeft in een overlegvergadering CMR en raad van bestuur een eerste verkennend gesprek plaatsgevonden over de (eventuele) inzet van verwanten. Dit heeft een vervolg gekregen bij diverse bijeenkomsten in 2023.

De kanslijnen komen ook terug in het jaarplan en de programma's van De Zijlen over 2023.

Achtergrond bij de kanslijn stimuleren en faciliteren van een netwerk om een rol te spelen in de zorg en ondersteuning, is dat de financiële middelen in de komende jaren onder druk zullen komen te staan.

Daarnaast is de verwachting dat de vraag naar zorg toeneemt, hebben we te maken met een overspannen arbeidsmarkt en een hoog ziekteverzuim. Om ook in de toekomst goede zorg te kunnen leveren moet er ook met verwanten worden gesproken over de mogelijkheden die zij hebben een bijdrage te leveren aan de zorg. Bij het maken van keuzes voor de toekomst staat ook de vraag centraal wat de basiskwaliteit is die geleverd moet worden en wat daarvoor nodig is.

Succesvol aflopen van deze kanslijn vraagt naast het contact met personeel een nauwe betrokkenheid van verwanten. De CMR is daarom zeer content dat de raad van bestuur in het najaar van 2023 vijf regionale bijeenkomsten heeft georganiseerd met de titel 'Samen Optrekken'. 2 leden van de CMR zijn nauw betrokken geweest bij de organisatie van deze bijeenkomsten.

Bij deze bijeenkomsten zijn ouders/verwanten, medewerkers en vrijwilligers samen in gesprek geweest over familieparticipatie, versterken netwerk, veranderingen in het zorglandschap en inzet verwanten. Dat moeten we samen doen. Vandaar 'Samen Optrekken'. Samen inhoud geven aan de zorg met een gevoelde verantwoordelijkheid voor het verlenen van goede zorg aan cliënten en personeelszorg die zorgt voor voldoende personeel dat gemotiveerd aan het werk gaat en blijft.

De bijeenkomsten Samen Optrekken krijgen in 2024 een vervolg in gesprekken op locatie met de verschillende lokale medezeggenschapsraden, het locatiehoofd en de medewerkers van de locaties.

Bezuinigingen

In het overleg tussen CMR en raad van bestuur zijn de financiën regelmatig onderwerp van gesprek. Daarbij komen ook de diverse landelijke ontwikkelingen, het inkoopkader (tarievendiscussie/dalende tarieven) van zorgkantoor Menzis, toegenomen kosten als gevolg van de terechte CAO-wijziging en energie- en bouwkosten voor De Zijlen aan de orde.

Genoemde punten zorgen ervoor dat de financiën van De Zijlen al enige jaren onder druk staat. In oktober 2023 heeft de raad van bestuur een uitgebreide toelichting gegeven aan de CMR wat de geschetste ontwikkelingen betekenen voor de Zijlen. De combinatie van toenemende kosten (waaronder ook verzuim) en lagere inkomsten maakt dat De Zijlen scherper op de bedrijfsvoering moet zijn. Om als organisatie vitaal en wendbaar te blijven, is stevig bijsturen noodzakelijk. De CMR ziet het als zijn taak binnen de mogelijkheden van de medezeggenschap mee te denken hoe het werk, de zorg, anders en toekomstgericht vormgegeven kan worden. Daar ligt ook de link naar de bijeenkomsten Samen Optrekken.

We staan met z'n allen voor de grote opgave om bij een grotere zorgvraag en een onder druk staande arbeidsmarkt de zorg betaalbaar te houden. Nu en op termijn!

De CMR is meegenomen in de planvorming te komen tot een ombuiging van 4 miljoen euro. De plannen zijn door de raad van bestuur doorgerekend op effecten. Bij de voorgestelde bezuinigingen wordt voor nu eerst ingezet op bezuinigingen op overhead en is de zorg nog buiten schot gebleven. De CMR ziet het als zijn taak de plannen die hieruit voortkomen en ter advisering of instemming worden voorgelegd, te beoordelen op de gevolgen voor de cliënten en hun verwanten. De CMR spreekt de wens uit dat het vervolg op de bijeenkomsten in het kader van Samen Optrekken, de urgentie om samen aan de slag te gaan voldoende duidelijk maakt en medewerkers en verwanten ertoe aanzet om gezamenlijk inhoud te geven aan de toekomst van De Zijlen.

In 2023 is weer een groot aantal onderwerpen aan de orde geweest in de CMR en in het overleg van de CMR met de bestuurder. De CMR-leden hebben zich voor de volle honderd procent voor alle onderwerpen ingezet.

Het aantal CMR-leden blijft een jaarlijks terugkerend punt. Aan het einde van verslagjaar 2023 telt de CMR één lid meer dan in 2022. Er wordt geprobeerd de werklust te verdelen door met portefeuilles te werken, waardoor niet alle CMR-leden onderwerpen helemaal voor hoeven te bereiden. De praktijk is dat we allemaal graag meedenken en meespreken. Meer leden kunnen het werk van de CMR minder zwaar maken. Meer leden maken het ook aantrekkelijk aan te schuiven. Vele handen maken het werk lichter. De CMR is daarom ook in 2023 doorgegaan met het zoeken naar nieuwe leden. En er kunnen nog meer bij!

Mocht het lezen van het verslag aanleiding geven tot vragen of opmerkingen, schroom niet en neem contact met ons op. We gaan graag met u in gesprek.

2. Samenstelling CMR

In 2023 was de samenstelling van de CMR als volgt:

De heer Roland Wijmenga
Onafhankelijk voorzitter
Zitting in CMR sinds juni 2019
Lopende termijn: juni 2027

Mevrouw Ditta Bolt
Zitting in CMR sinds oktober 2007
Lopende termijn: onbepaalde tijd

Mevrouw Frieda Koops
Zitting in CMR sinds september 2014
Lopende termijn: onbepaalde tijd

De heer Jan Koopmans
Zitting in CMR sinds maart 2017
Lopende termijn: maart 2025

Mevrouw Renate Tiel-Oosterhof
Zitting in CMR sinds maart 2017
Lopende termijn: maart 2025

Mevrouw Ada van 't Hoenderdal
Zitting in CMR sinds september 2019
Vicevoorzitter per februari 2021
Lopende termijn: september 2027

De heer Dick van der Vlugt
Zitting in CMR sinds december 2021
Einde lidmaatschap: 1 juni 2023

Mevrouw Marjet Schumacher
Zitting in CMR-november 2023
Lopende termijn: november 2027

In de eigen vergadering van 8 mei 2023 is het rooster van aftreden CMR opnieuw vastgesteld, op basis van de gewijzigde termijnen in de medezeggenschapsregeling.

Per 1 juni 2023 is afscheid genomen van Dick van der Vlugt, in verband met zijn wens om een sabbatical te nemen, zowel van zijn werk als vrijwilligerswerk. De CMR betreurt zijn vertrek en is dankbaar voor zijn betrokken bijdragen en inzet.

Marjet Schumacher heeft zich in de zomer van 2023 georiënteerd op een mogelijk lidmaatschap van de CMR. Zij heeft diverse bijeenkomsten bijgewoond als toehoorder. De CMR is blij met haar benoeming tot lid van de CMR per november 2023.

Per september 2023 is Ada van 't Hoenderdal herbenoemd voor een periode van 4 jaar. Zij is ook deze termijn beschikbaar als vicevoorzitter. De CMR is verheugd over dit aanbod.

Roland Wijmenga is bereid gevonden om per juni 2023 nog een termijn van 4 jaar door te gaan als onafhankelijk voorzitter.

3. Overleg CMR met bestuurder en evaluatie samenwerking

De eerste termijn van het onafhankelijke voorzitterschap van de CMR door Roland Wijmenga is in juni 2023 afgelopen. In een bijeenkomst over de samenwerking tussen CMR en raad van bestuur, onder leiding van een externe gespreksleider, is ook een relatie gelegd met het onafhankelijk voorzitterschap. Dit gesprek heeft op 22 mei 2023 plaatsgevonden.

Op basis van de centrale bevinding dat zowel CMR, raad van bestuur als onafhankelijk voorzitter meer de dialoog op inhoud zoeken, wordt ingezoomd op wat dat dan is. We hebben geconstateerd dat er veel goed gaat in de samenwerking: vastgesteld is dat het belangrijk is dat er ruimte is voor eigen ervaringen en emoties, dat de raad van bestuur de CMR goed informeert en snel reageert op vragen vanuit de CMR. De CMR is bij diverse onderwerpen vroegtijdig betrokken en dat is in lijn met hoe beide partijen

medezeggenschap voor zich zien. Geconstateerd is dat alle onderwerpen die tot nu toe geagendeerd worden van belang zijn.

Natuurlijk zijn er ook aandachtspunten en deze liggen vooral op het vlak van acties, afspraken en opvolging daarvan. Hierover zijn werkafspraken gemaakt.

In de overlegvergadering van eind juni 2023 wordt Roland Wijmenga unaniem voor een nieuwe periode van 4 jaar benoemd tot onafhankelijk voorzitter van de CMR.

In 2023 kwamen de Centrale Medezeggenschapsraad en de raad van bestuur zes keer fysiek bijeen voor een overlegvergadering, waarin veel adviesaanvragen en instemmingsaanvragen de revue zijn gepasseerd. De concept-verslagen en de vastgestelde verslagen zijn gedeeld met de leden van de lokale medezeggenschapsraden en de cliëntenvereniging. Met enige regelmaat hebben leden van lokale medezeggenschapsraden (LMR) de overlegvergaderingen bijgewoond als toehoorder. De CMR vindt dit een fijne ontwikkeling. LMR-leden geven aan dat het als LMR-lid belangrijk is om ook eens breder te krijgen en te horen dan alleen lokale zaken.

4. Eigen vergadering Centrale Medezeggenschapsraad

In 2023 heeft de Centrale Medezeggenschapsraad elk kwartaal een eigen vergadering gehouden. De eigen bijeenkomsten zijn belangrijk om discussies en standpuntbepaling mogelijk te maken in een meer informele “voeten-op-tafel” bijeenkomst. Ook is er in de eigen vergadering ruimte voor het uitnodigen van gastsprekers of om kennis te maken met (nieuwe) medewerkers uit de organisatie.

Een greep uit de onderwerpen die daarnaast in 2023 de revue zijn gepasseerd in de eigen vergaderingen van de CMR (naast het voorbereiden van onderwerpen die voor de overlegvergaderingen staan gepland): Samenwerking CMR en cliëntenvereniging, voorbereiding evaluatie samenwerking, achterbanraadpleging, speerpunten van de CMR, rooster van aftreden, voorbereiding halfjaarlijkse bijeenkomsten, bezuinigingsplannen, benoeming WZD-functionarissen, folder Gezondheidscentrum en vervoerbeleid.

5. Initiatieven

Folder huisartsenzorg/gezondheidscentrum

In maart 2023 is de nieuwe manager Behandel & Expertise Netwerk (BEN), samen met de artsen verstandelijk gehandicapt, in gesprek geweest met de CMR. Daarbij is ook ingegaan op vragen en opmerkingen vanuit de lokale medezeggenschapsraden: aangegeven is door de CMR dat een introductie van de medische dienst naar verwanten toe wordt gemist en dat mede daardoor communicatieproblemen worden ervaren. Het is niet bij iedereen bekend wie wat doet, welke functies er zijn, hoe informatie verloopt naar verwanten in een behandeltraject? In de loop van 2023 is gestart met het maken van een brochure die op alle vragen antwoord geeft. Leden van de CMR zijn betrokken bij het opstellen van de brochure. Naar verwachting komt de brochure in het eerste kwartaal van 2024 beschikbaar.

Workshop Wet Zorg en Dwang

De nieuwe manager BEN heeft laten weten dat hij binnen De Zijlen wil starten met het organiseren van kennisoverdracht, ook aan leden CMR en LMR-en, over behandeling, medische zorg (specifiek) en in het algemeen deskundigheidsbevordering en expertise. Alle LMR-en hebben in 2023 een brief ontvangen met de vraag om suggesties voor thema's en onderwerpen aan te leveren. Hiervan is helaas geen gebruik gemaakt.

De CMR heeft wel gebruik gemaakt van dit aanbod en de manager BEN heeft in oktober 2023 een informatieve en interactieve workshop gegeven over de Wet Zorg en Dwang.

Voorstel voor moreel beraad

In strategie-notitie Onderweegs naar 2023 – Strategische koers De Zijlen 2024-2026, staat de medewerker met stip op 1. Dit is volgens de raad van bestuur van groot belang om medewerkers beschikbaar te houden voor de zorg. De CMR vindt dit een wat zorgelijk signaal, past dit in de visie?

De CMR heeft in december 2023 voorgesteld om een moreel beraad te houden, samen met de raad van bestuur, om waardevrij van gedachten te kunnen wisselen over de betekenis van “de medewerker op 1”(Strategie) of “de cliënt op 1”. Dit zal in 2024 worden georganiseerd.

6. Advies- en instemmingsonderwerpen

De Centrale Medezeggenschapsraad ervaart het als bijzonder prettig dat, vooruitlopend op een advies- of instemmingsaanvraag, soms al in een eerder stadium input wordt gevraagd van de Centrale Medezeggenschapsraad in de vorm van een consultatie, of dat leden van de CMR of lokale medezeggenschapsraad worden betrokken bij het opstellen van bijvoorbeeld leefprogramma's. De CMR is van mening dat deze vroegtijdige betrokkenheid nog kan worden vergroot.

Onderstaand volgt een weergave van de onderwerpen waarmee de Centrale Medezeggenschapsraad in 2023 heeft ingestemd of waarover advies is uitgebracht aan de raad van bestuur of raad van toezicht.

		Onderwerp	Reactie CMR/raad van bestuur
1.	April 2023	Instemming op het aangepaste voedselveiligheidsbeleid.	De CMR stemt in met deze aangepaste sterk vereenvoudigde versie van het voedselveiligheidsbeleid.
2.	April 2023	Instemming met een aangepaste regelarme vorm van cliëntervaringsonderzoek en het inrichten van een verwantenonderzoek.	De CMR stemt in met het voorstel voor cliëntervaringsonderzoek en met het inrichten van een verwantenervaringsonderzoek.
3.	Mei 2023	Advies op jaarrekening 2022.	De CMR adviseert de jaarrekening 2022 vast te stellen.
4.	Oktober 2023	Advies op de samenwerkingsovereenkomst tussen Maeykehiem en De Zijlen.	De CMR is positief over deze samenwerking en adviseert over te gaan tot ondertekening van de overeenkomst.
5.	November 2023	Advies m.b.t. het beëindigen van het zorgaanbod trainingshuis Noorderstraat.	De CMR heeft begrip voor de situatie en adviseert de raad van bestuur het zorgaanbod van het trainingshuis Noorderstraat te beëindigen.
6.	November 2023	Advies beleid vervoer/instemming wijziging vervoer van cliënten	De CMR adviseert het beleid vervoer vast te stellen. De CMR stemt in het voorgenomen besluit van de raad van bestuur om een deel van de cliënten in Westerkwartier en Stad te laten vervoeren door een externe vervoerder.
7.	November 2023	Advies over deelname aan het onderzoek Diagnostiek van PTSS bij personen met een ernstige tot matige verstandelijke beperking.	De CMR adviseert om als De Zijlen deel te nemen van dit onderzoek.

8.	December 2023	Advies benoeming WZD-functionarissen	De CMR adviseert 3 gedragsdeskundigen te benoemen tot WZD-functionaris.
9.	December 2023	Instemming met het geactualiseerde kwaliteitsbeleid	De CMR stemt in met het kwaliteitsbeleid.
10.	December 2023	Advies op strategie Onderweegs naar 2030 - Strategische koers De Zijlen 2024-2026	De CMR gaat akkoord met de voorliggende versie van de strategie.
11.	December 2023	Advies op begroting 2024	De CMR adviseert de begroting 2024 vast te stellen.
12.	December 2023	Advies projectenjaarplan 2024	De CMR adviseert het jaarplan 2024 vast te stellen

7. Dialoog

Naast de adviesaanvragen staan er ook altijd punten ter bespreking op de agenda van de overlegvergaderingen. De agenda wordt altijd in samenspraak bepaald. Een greep uit de bespreekpunten in 2023: kennismaking met nieuwe manager Behandel Expertise Netwerk en artsen verstandelijk gehandicapten, leefprogramma's ambulante/licht verstandelijk beperkt (lvb)/moeilijk verstaanbaar gedrag (mvg)/Kind Jeugd Gezin, zorgprofielen, capaciteitsmanagement, kennismaking met nieuwe manager Bedrijfsvoering, lange termijn huisvestingsplan (LTHP), leiderschap, jaaranalyse onvrijwillige zorg (Wet Zorg en Dwang), zomerroosters, bezuinigingen, kwartaalrapportages.

8. Overleg met de lokale medezeggenschapsraden (LMR)

In principe ontmoeten de leden van de CMR en lokale medezeggenschapsraden elkaar 2x per jaar, zowel in het voorjaar als in het najaar. Het zijn zinvolle bijeenkomsten, waarbij mensen elkaar beter leren kennen en iedereen met de opgehaalde informatie zijn voordeel kan doen. Het rondje "langs de velden" geeft over en weer veel achtergrondinformatie over wat er speelt op locatie.

Er is voor gekozen om de halfjaarlijkse vergadering van 29 maart 2023 via MS Teams te doen. Als centraal thema is gekozen voor een actiepoint uit het jaarplan 2023 van De Zijlen "Het versterken van cliënten en netwerk", daaronder valt ook familieparticipatie. Onder leiding van mevrouw Renate Tiel-Oosterhof, lid van de CMR, zijn de aanwezigen, ook vooruitlopend op de bijeenkomsten Samen Optrekken, actief in gesprek gegaan over wat eenieder onder familieparticipatie verstaat, welke verwachten en welke wensen er zijn.

De bijeenkomst van 22 november 2023 is ook digitaal gehouden. Er is met name gesproken over de ervaringen van LMR-leden naar aanleiding van het bijwonen van de bijeenkomst Samen Optrekken. De boodschap vanuit De Zijlen was duidelijk, niet plezierig, voor de ene persoon een verrassing, voor de ander een bekend verhaal. Uit de evaluatie is gebleken dat ouders/verwanten bereidwillig zijn om te helpen, dat medewerkers het lastig vinden om hulp te vragen en dat vrijwilligers zich niet gezien voelen. De aanwezigen hebben aangegeven dat het een mooie werkvorm was de bijeenkomst Samen Optrekken: eten, netwerken, ontmoeten, verbinden en terugspeeltheater. Het is de bedoeling dat het vervolgesprek op locatie gaat plaatsvinden, met als centrale vraag: hoe gaan we de zorg organiseren? De aanwezige LMR-leden geven aanvullend diverse reacties op basis van hun eigen ervaringen en gedachten. De CMR heeft deze reacties doorgegeven aan de raad van bestuur en de werkgroep Samen Optrekken.

Aan het einde van de bijeenkomst is afgesproken om in 2024 te kiezen voor 1 fysieke bijeenkomst tussen CMR en LMR-en (bij voorkeur ook de mogelijkheid voor hybride) en 1 digitale bijeenkomst.

De CMR-leden willen daarnaast graag op bezoek gaan bij een LMR of een vergadering bijwonen. Dit om de verbinding te versterken en te vernemen wat er lokaal speelt. Geïnteresseerde LMR-en kunnen zich melden bij de ambtelijk secretaris.

9. Overleg met de cliëntenvereniging

Een afgevaardigde vanuit de Centrale Medezeggenschapsraad (Ada van 't Hoenderdal) heeft een vergadering van de cliëntenvereniging (digitaal) bijgewoond. De contacten tussen CMR en cliëntenvereniging worden over en weer als waardevol ervaren. Vanuit de cliëntenvereniging is het verzoek gedaan om weer eens aan te sluiten bij een overlegvergadering van de CMR met raad van bestuur. In 2024 zal dit worden georganiseerd.

10. Versterken medezeggenschap

In 2023 werd een vervolg gegeven aan het speerpunt “het versterken van medezeggenschap”. In 2022 zijn dromen uitgesproken over de wijze waarop raad van bestuur, managementteam, ondernemingsraad, centrale medezeggenschapsraad en cliëntenvereniging vorm willen geven aan medezeggenschap. In een bijeenkomst in januari 2023 is in gezamenlijkheid gesproken over de (organisatorische) voorwaarden, thema's en wensen.

Dit heeft o.a. al tot een zeer positief resultaat geleid. Op 3 oktober 2023 is in gezamenlijkheid een thema-ochtend gehouden over de strategie van De Zijlen voor de komende jaren, om zo in gezamenlijkheid input op te halen. Het was de eerste keer dat de cliëntenvereniging werd uitgenodigd. De conclusie is dat het bijzonder fijn en waardevol is dat de cliëntenvereniging aanwezig was en kon meepraten. De CMR is van mening dat het op deze manier gezamenlijk vormgeven aan medezeggenschap zeker een vervolg verdient. Het is prettig om op een laagdrempelige wijze in contact te komen met leden van raad van toezicht, ondernemingsraad, managementteam en cliëntenvereniging, en samen van gedachten te wisselen over belangrijke Zijlen-onderwerpen.

11. Themadag CMR

De ochtend van de geplande themadag op 3 oktober is gebruikt voor de eerdergenoemde gezamenlijke bijeenkomst over de strategie van De Zijlen. De middag werd gebruikt voor een workshop Wet Zorg en Dwang, onder leiding van de manager BEN.

12. Contact CMR met anderen

De CMR heeft regelmatig contact of overleg met andere organen of instanties.

Zo is de CMR betrokken geweest bij het Kwaliteitsrapport 2023 van De Zijlen en er heeft een ontmoeting met de Ondernemingsraad plaatsgevonden. Een delegatie van de CMR was ook betrokken bij het selectiegesprek van een nieuwe manager zorg en dienstverlening en de werving van een nieuwe geestelijk verzorger. Daarnaast is een lid van de CMR betrokken bij het opzetten van een cliënt- en verwantenonderzoek.

Leden van de CMR bezoeken ook regelmatig externe conferenties en congressen gedurende het jaar.

Stichting Vrienden van De Zijlen

In november ontving de CMR een verzoek om reactie met betrekking tot een statutenwijziging van de Stichting Vrienden van De Zijlen. De stichting wil graag de ANBI-status verwerven met ingang van 1 januari 2024. De CMR heeft laten weten dit een positieve ontwikkeling te vinden.

De CMR gaat in eigen kring beraden hoe de CMR zich verhoudt tot de Stichting Vrienden van De Zijlen.

13. Vooruitblik op 2024

Het speerpunt van de CMR voor de komende periode is de opvolging van de gesprekken met betrekking tot 'Samen Optrekken'. Er moeten belangrijke keuzes worden gemaakt over inzet van financiële middelen en medewerkers. Voor de CMR is daarbij de kwaliteit van de zorg, waarbij de cliënt centraal staat, toets punt. De CMR zet in op een doorlopende dialoog in vertrouwen op alle plaatsen van medezeggenschap en inspraak bij De Zijnen. Om op deze wijze de organisatie te blijven voeden met het cliëntperspectief en het naastenperspectief.